

Bijlage Procesbeschrijving

De nieuwe wet- en regelgeving stelt het verantwoordelijk overheidsorgaan de plicht om 'passende maatregelen' te treffen om bij vervanging de juistheid en volledigheid van de inhoud van de documenten en metadata te waarborgen. Een procesbeschrijving is de concrete uitwerking van deze zorgplicht.

Volgens artikel 3.1 van de Archiefregeling moet een procesbeschrijving ten minste een beschrijving van de volgende onderdelen bevatten:

- de documenten waarop de procesbeschrijving van toepassing is;
- de inhoud, structuur en vorm van de documenten;
- op welke gronden tot vervanging wordt overgegaan;
- indien het te bewaren documenten betreft en een archivaris wordt geraadpleegd: het advies van de archivaris en de wijze waarop de documenten van cultuurhistorische worden bewaard;
- indien van toepassing de documenten (dit kan slaan op zowel te bewaren als te vernietigen documenten) die uitgezonderd zijn van vervanging;
- de eisen aan de technische infrastructuur;
- de beeldkwaliteit en metadatering waaraan de vervangende documenten minimaal moeten voldoen om informatieverlies te voorkomen
- de procesinrichting;
- de kwaliteitsprocedures;
- de wijze waarop de vervangen documenten worden vernietigd;
- de wijze waarop de procesbeschrijving periodiek wordt geëvalueerd.

Dit moet waarborgen dat het verantwoordelijk overheidsorgaan adequate maatregelen heeft getroffen bij de inrichting van het vervangingsproces om het risico op informatieverlies en technische fouten te beperken. De Archiefregeling beschrijft welke onderdelen een procesbeschrijving ten minste moet bevatten. Het staat het verantwoordelijk overheidsorgaan vrij om zelf verdere invulling te geven aan de inrichting van elk onderdeel, zoals een Handboek Vervanging.

Toezicht

Bij de centrale overheid kan de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed relevante documentatie zoals een procesbeschrijving opvragen bij verantwoordelijke overheidsorganen. Bij decentrale overheden zoals gemeenten, provincies en waterschappen is het gebruikelijk dat archivarissen – in hun rol van toezichthouder – deze vooraf aan de vervanging te toetsen. De wet verplicht daar echter niet toe.

Uiteraard kan men op decentraal niveau afspraken blijven maken over voorafgaande toetsing van vervanging van analoge documenten en de inrichting van het toezicht. Dit

Naam kennisproduct en module: Handreiking Vervanging analoge documenten

Bijlage bij hoofdpagina en module 1 Definities en kaders

Conceptnummer en datum: 0.4. 12-8-2026

Geagendeerd bij gremium: Standaardisatieraad Nationaal Archief (ter accordering) 7 september 2026

Gepubliceerd op platform: [Kenniscommunity Informatie en Archief \(KIA\)](#)

kan men desgewenst vastleggen in de verordening over het toezicht, zoals bedoeld onder artikel 10.4 van de Archiefwet 2026. Bij vervanging van blijvend te bewaren documenten bestaat er wel altijd de verplichting om advies te vragen aan de archivaris van de archiefdienst waarnaar de documenten zouden moeten worden overgebracht. Dit is bedoeld om de archivaris de kans te geven de erfgoedwaarde van papieren originelen te beoordelen en zo nodig vernietiging door vervanging hiervan te voorkomen. De Algemeen Rijksarchivaris kan voor bepaalde categorieën bepalen hoe er vervangen wordt. Voor rijksoverheden die naar het Nationaal Archief overbrengen is het hierdoor niet nodig om voor het proces van vervanging advies in te winnen.

Vaststellen procesbeschrijving

Het vaststellen van de procesbeschrijving gebeurt door het verantwoordelijk overheidsorgaan, zoals het gewend is om besluiten vast te leggen. Bij het vaststellen van de procesbeschrijving hoort ook het uitvoeren en het monitoren van de beschreven stappen.

Naam kennisproduct en module: Handreiking Vervanging analoge documenten

Bijlage bij hoofdpagina en module 1 Definities en kaders

Conceptnummer en datum: 0.4. 12-8-2026

Geagendeerd bij gremium: Standaardisatieraad Nationaal Archief (ter accordering) 7 september 2026

Gepubliceerd op platform: [Kenniscommunity Informatie en Archief \(KIA\)](#)